GRADSKA BIBLIOTEKA
„JURAJ GIZDORIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIZ. TARIFI. —Priopćeno po retku D. 10

IZLAZI SVAKOG DRUGOG DANA U JUTRO OSIM NEĐELJE
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin, Šibenik. Telefon br. 47
Redakcija za članke i vijesti zatvara se dan prije izlaska redovitog broja.
Čekovni račun Poštanske Štedionice Zagreb br. 38,114

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.—
PRETPLATA MJESEČNO: 12 DINARA
NOSTRANSTVO D 20 - RUKOPISI NE SE VRAĆAJU.

GODINA III | ŠIBENIK, 20 JUNA 1935 | BROJ 233

Špijunska afera u Francuskoj

Paris 20 juna. — „Petit Provencal" javlja da je u Toulonu uhapšen 27 godišnji vojnički pilot Paul Rollent pod sumnjom da je nekoj mladoj dami uručio dokumente o fortifikaciji i strateškim pozicijama Toulona. Ta je dama odmah odmaglila autom kad je doznala da je Rollent uhapšen.

Emir Saud u Engleskoj

Moudon 20 juna. — Arapski prestolonasljednik Emir Saud stigao je u London, gdje će provesti nekoliko dana kao gost engleske vlade. Sutra će biti primljen u audijenciju kod Princa od Walesa.

Mussolini i Čiangkajček

Peiping 19 juna. — Pretsjednik talijanske vlade g. Mussolini poklonio je maršalu Čiangkajčeku jedan četveromotorni avion, koji je već ukrcan na parobrod „Cracovia", koji putuje za Daleki Istok.

General Condilis demantira

Atena 20 juna. — General Condilis je demantirao vijest, koju je donijela agencija Reuter, a po kojoj bi Condilis imao uskoro otputovati u Pariz da se sastane sa bivšim grčkim kraljem Jurjem II. General Condilis je izjavio de će on samo otputovati u Rim, a na povratku da će posjetiti Beograd.

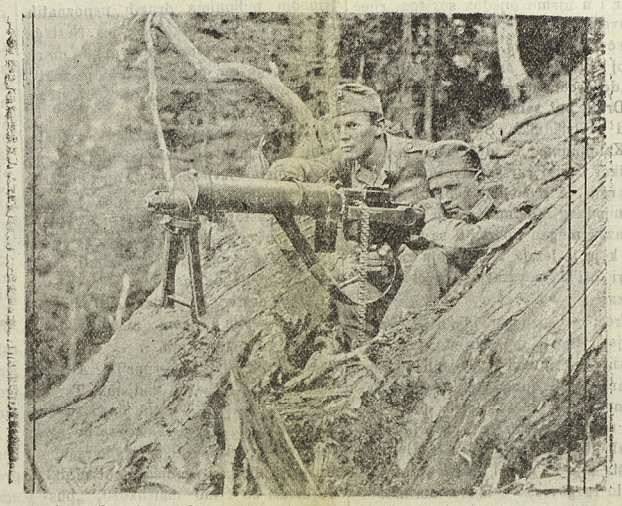
Italija je spremna

Rim 20 juna. — Neprekidno odlaze transporti vojske, ratnog materijala i svih ostalih potrepština za istočnu Afriku. Ratne pripreme u Italiji su u punom jeku i svuda se opaža da je Rat na vratima. I ako je Italija vojnički spremna za rat ipak Francuska pokušava da se talijansko-abesinski spor riješi bez rata, jer joj Italija i te kako treba za njezinu politiku u Evropi.

Kina nije preduzela nikakav korak u Londonu

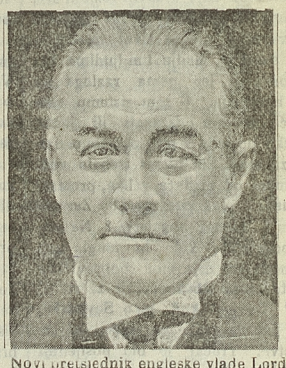
Tokio 20 juna. — Ponovno se potvrđuju vijesti da je Nankiška vlada kategorički demantirala vijesti nekih stranih listova, prema kojima bi kineski poslanik u Londonu, zbog najnovih događaja u sjevernoj Kini, bio zatražio intervencije Engleske i Amerike. Kini ne treba ničija intervencija, a naročito ne zapadnih sila, jer se to protivi principu rasne politike.

Gnijezdo nad provalijom

Njemačke planinske trupe na manevrima blizu Oberemmergana

Kakav je Baldwin

Novi pretsjednik engleske vlade Lord Baldwin je ličnost dobro poznata u engleskom svijetu, pa ipak je Wickham Steed u svojoj duhovitoj knjizi „The real Stanley Baldwin" napisao, da je Baldwin zagonetka. Iz njegove mladosti se nije dalo suditi, da će nekad biti postavljen na tako odgovorno mjesto, kao što je premijer britanske imperije. To dobro karakterizira Beerbohmova karikatura: mali Baldwin gleda na čovjeka Baldwina i sam o sebi veli: „Vi — ministar pretsjednik? Milosrdni Bože!" Trom u izjavama, često neprijatan i svojoj konzervativnoj stranci, miran, uvijek je primao stvari kakve su bile i trudio se da savladjuje smetnje, dakako u duhu svoje konzervativne stranke, ali u prvom redu u interesu svoje zemlje. Nekada je ostavljao utisak tvrdoglavosti, sam priznaje da bi radije išao na gubilište, nego što bi popustio ka da vidi da se radi o principijelnoj stvari. Ta čvrstoća u principima je rezultat stare porodično—religiozne tradicije; među njegovim pretcima su bili kvakeri i sam Baldwin je svjestan puritanac. Na vlast se nikada nije gurao. Kad je prvi put postao ministar pretsjednik izjavio je: Ne bi bilo pošteno izazvati u stranci utisak da ću vršiti zvanje beskrajno i reći ću svima prijateljima, da vođstvo uzimam samo na godinu dana. S humorom su mu odgovorili, da „istina može dati da ga pregazi automobil ma i za pola godine, ali fotelju mora primiri na tako dugo vrijeme, dok izdrži zdravljem i snagom." Nerado je govorio. Poznata je njegova izreka: „Rađe bih kao slavni general čutao na sedam jezika, nego govorio jednim jezikom. Ali priznajem, da je moja dužnost govoriti." Ali taj čovjek, s čijim konzervativnim nazorima se ne moramo slagati, djelom je dokazao da to sa žrtvom za državu misli ozbiljno. Kad je Engleska klecala pod teretom ratnih dugova izdaje poziv građanima za dobrovoljan porez. Baldwin je izračunao, da je otprilike četvrtina njegovog imanja uložena u ratnim zajmovima i državnoj blagajni je u ratnim zajmovima predao „malenkost" od preko 35 miliona dinara, da ih uništi i time olakša teret. Njegove nade se nisu ispunile, nije našao toliko sljedbenika, da se tim dobrovoljnim porezom državni dug smanji za milijardu funti sterlinga. Svoj poklon je dao anonimno i niksda nije žalio, iako je industrijska kriza idućih godina uništila njegovu imovinu. Wickham Steed piše da je Baldwin napuštajući pretsjedništvo vlade imao samo dvadeseti dio imanja, koje je imao kad je primio zvanje i tako je postao srazmerno siromašan čovjek, ali nikada nije pokazao da ga boli to što se dogodilo. A to je osobina, koja mora izazvati poštovanje i kod protivnika. Zbog toga uživa opći ugled i tamo, gdje se protiv sistema njegovog vladanja bore.

U Engleskoj se približavaju izbori, koji će bez sumnje donjeti porast radničkoj stranci. Ali već danas možemo reći, da Baldwin neće nestati s političke arene, ma njegova djelatnost ispala kako bilo. On je ličnost s kojom se u Engleskoj računa.

Uznemirenost Francuske zbog englesko-njemačkog sporazuma

Pariz 20 juna. — Čitava francuska štampa žestoko napada Englesku koja se odazvala predlogu Njemačke za sklapanje pomorskog sporazuma. Listovi tvrde da je francuska s pravom uznemirena i da će englesko-njemački sporazum, koji inače pretstavlja ozbiljan prilog i primjer u pomorskim razoružanju, prouzrokovati veoma štetne posljedice za odnose između Engleske i Francuske. Francuski listovi predviđaju da će baš sada nastupiti era pravog takmičenja u naoružanju, osobito na moru. Ako Francuska ne prizna englesko-njemački pomorski sporazum i otkaže londonski sporazum od 1930 god. što je, vele listovi, po sebi logično, onda će doći do strahovitog takmičenja u naoružanju na meru, tim prije što će i Italija koja već odavna traži paritet na moru sa Francuskom, pristupiti povećanju svoje ratne flote.

Zadovoljstvo u Americi zbog englesko - njemačkog sporazuma

Washington 20 juna. — Svi jučerašnji listovi vrlo simpatično komentiraju najnoviji sporazum postignut između Engleske i Njemačke. Listovi podvlače da taj sporazum mora postati baza za buduću konferenciju za razoružanje. Na Francuskoj je sada, kažu listovi, da takvom politiku ne ometa.

Posjet kralja Karola II. Parizu

Ženeva 20 juna. — „Journal de Genève" javlja da se u rumunjskim političkim krugovima govori da ministar Titulescu priprema teren za posjetu kralja Karola Parizu i eventualno Londonu. To će putovanje uslijediti tek nakon potpisa pakta između Rumunjske i Rusije.

Naša privreda i inostranci

Proživljavamo teške dane i nezaposlenost je iz dan u dan sve teža. Službeni podaci o nezaposlenosti pokazuju prilično velike brojke, no te su brojke uistinu znatno veće. Avet nezaposlenosti kod nas doduše još nije onako strašna kao u mnogim drugim zemljama u zapadnoj Evropi i u Ujedinjenim Državama Amerike, jer su mnogi radnici zaposleni u industriji istodobno i zemljoradnici, ali njihov položaj je ipak neobično težak, jer se sada i naši zemljoradnici, naročito u onim krajevima, gdje su zemljoradnici istodobno i industrijski radnici, nalaze u neobično teškom i nemilom položaju.

Ali položaj drugih nezaposlenih, osobito trgovačkih namještenika, te intelektualaca u prvom redu nije ništa povoljniji od položaja njihovih drugova u drugim državama. Da je taj teški položaj samo posljedica opće ekonomske depresije, onda ne bismo imali prava da pišemo ovaj članak, ali kad znamo, da je u mnogim granama privrede, a naročito u trgovini, tá jaka nezaposlenost u dobrom svo me dijelu posljedica naše nerazumljive sentimentalnosti i pretjeranih obzira prema inostrancima, onda imamo puno pravo kad tvrdimo, da smo i mi sami krivi nezaposlenosti osobito u trgovačkoj privredi.

Ne vodi nas nikako animozitet protiv stranaca, ali nam nitko pametan ne može zamjeriti, što postavljamo posvema ispravno načelo, dà na našoj rođenoj grudi moraju u prvom redu naći poštene zarade i svakidašnjeg hljeba naši, domaći, čestiti i sposobni ljudi. U odnošaju prema strancima naš narod, a logično prema tome i naša privreda, — imao je i suviše susretljivosti i radi toga smo bili uvijek izrabljivani. Stranci su jeli kolače, a naši su ljudi bili gladni i suhoga hljeba. Tome treba jedanput stati na kraj, ako ne želimo da dodjemo u upravo očajne prilike iz kojih kako ne ćemo moći izaći.

Nikada nismo bili uskogrudni, a takvi nismo ni sada i svakako imamo pravo, kad tražimo to, da se u pogledu zaposlenja inostranih radnih snaga provede u život opravdani zahtjev reciprociteta. Ne možemo se kineskim zidom odijeliti od ostalih naroda i država, a ni ne želimo toga, ali imamo pravo tražiti da na našoj grudi mogu naći zarade prvenstveno sinovi onih zemalja, u kojima mogu i naši sinovi naći ono, što im je potrebno za svakidašnji život.

Već je kongres Saveza udruženja trgovaca iz cijele države, održan u Skoplju, u maju prošle godine, zatražio, da „mjerodavni faktori uzmu u ozbiljniji pretres pitanje brojnog reprociteta dozvole za rad strancima u našoj zemlji, pošto opći reprocitet sa pojedinim zemljama iz dana u dan sve više umanjuje izrazito nacijonalno obilježje naše privrede", a u vezi s time je na sastanku svih Komora u državi, koji je održan početkom oktobra 1934 u Zagrebu postavljen zahtjev, da se što prije novelira Pravilnik o uposlenju strane radne snage i to u saradnji sa privrednim komorama. Istodobno je postavljen zahtjev, da kod novelizacije toga pravilnika valja predvidjeti obavezno prilaganje mišljenja privrednih komora, mimo kojih se ne može izdati povoljno rješenje. Pravilnik valja da reguliše samo mogućnost uposlenja stranaca u industrijskim preduzećima, i to za naročito kvalifikovana lica, dok se za uposlenje inostranaca u trgovini imade predvidjeti apsolutna zábrana.

Slava i pad tovarišća Jenukidze

Bivši dopisnik „Českog Slova" u Moskvi dr. J. Beneš objavio je u praškom „A Zetu" slijedeći interesantan članak:

„Kad sam prvi put vidio Jenukidze, apsolutno nisam imao utisak revolucionara. Visok, pravog rasta, srebrno sjed, savršeno obučen, s distingiranim osmjehom na izbrijanom ružičastom licu, otvarao je u Velikom moskovskom pozorištu proslavu hiljadugodišnjeg jubil ja rodjenja perzijskog pjesnika Firdussi

Kako je dobro govorio! Svečan govor i u njemu nijedna suvišna riječ! Govornik miran, uravnotežen, svaka riječ kao metalna. Tako valjda iznosi svoj program engleski pretsjednik vlade pred kućom lordova.

Drugi put sam ga vidio na recepciji kod pretsjednika Sovjeta Kalinjina. S Kalinjinom je dočekivao goste u velikoj bijeloj carskoj dvorani svetog Georgija. A u čitavoj dvorani nije bilo nijednog diplomate, koji bi svoj dolazak mogao uporediti sa savršenosti, koja je ležala u pružanju ruke i u tri četiri pozdravne riječi Jenukidza.

Treći put sam ga vidio na kongresu Sovjeta. Bio je u predsjedništvu kongresa, povjerljivo i nasmijano je razgovarao sa Staljinom, Molotovim, Kalinjinom. Ali već se vidjelo da više nije sekretar kongresa. Bio je tamo nekako suvišan, nije imao šta da radi i ništa nije ni radio. Samo je mirno, veselo razgovarao s funkcionerima.

A poslije kongresa je objavljena zvanična vijest: tovarišć Jenukidze je na sopstvenu molbu oslobodjen zvanja sekretara Sovjeta i naimenovan je za pretsjednika autonomne Zakavkaske Republike. Da li je to bilo unapredjenje ili degradiranje? Sada je najzad objavljena zvanična vijest: centralni izvršni komitet sveruske komunističke stranke je riješio da se Jenukidze izbriše iz spiska članova zbog političke i socijalne destruktivnosti.

Taj u pravom smislu riječi salonski boljševik je bio istinski boljševik. Već 1894 godine bio je zatvoren zbog revolucionarne djelatnosti. U Sibiru kao politički izgnanik je bio češće nego u svojim rodnim brdima na Kavkazu. Za vreme boljševičkog prevrata je bio jedan od vodja. On je iz Gruzije kao i Staljin i Ordžonikidze. Bio je prijatelj sovjetskog vodje Staljina i najjačeg člana polbiroa Ordžonikidza, komesara teške industrije. S njima je sačinjavao onaj jak neruski trijumvirat, koji je bio mozak i mišić diktature proletarijata. Bio je sekretar Sovjeta i time i sekretar savjeta narodnih komesara i njegovim imenom je potpisan svaki sovjetski zakon posledniih godina. Bio je član vlade, ali je bio više nego što je narodni komesar. Bio je sekretar vlade, ali u Rusiji sekretar nije ni formalno egzekutivan organ, nego vodeći.

Sada je pao i nestaće nepoznat — vjerovatno pod drugim imenom — medju milionima drugih nepoznatih stanovnika Sovjetskog Saveza. Nestaće negdje u istočnom Sibiru, a ako umre prije nego mi, nećemo o tom znati, jer sovjetske novine ne pišu nekrologe o palim vodjama.

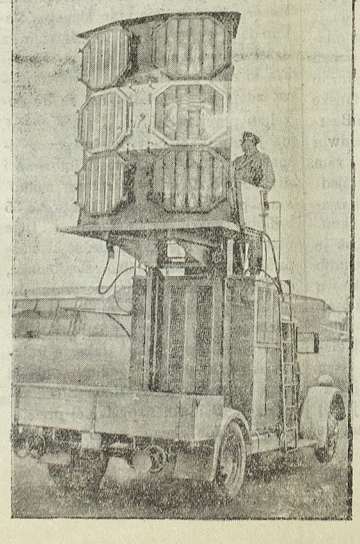
Otišao je zbog političkog i socijalnog defetizma s poluzvaničnim nagovještenjem izvjesnih korupcionaških stvari u pozadini. Niko nikada neće saznati zašto u stvari nestaju boljševički prvaci u džungli boljševičke politike. Moguće je samo nagadjati. Nagovješteno je da možemo vjerovati u korupcionaštvo Jenukidza. Ali s istim — pa i većim pravom možemo misliti i na mašta drugo.

U Rusiji vlada korupcija. Ali ne vlada medju najvišim vodjama. Tamo na vodju gledaju drukčije nego što je slučaj u demokratiji. Tamo se ne nagadja gaža vode, niti se javno računa šta košta benzin za njegov automobil. Te stvari su tamo malenkosti, „pusćaki", nešto što nije vrijedno razgovora. Tamo je logična stvar da vodja ima sve, što po svom nazoru treba za svoju ličnost, jer s istom nepodlačenom i apsolutno nesumnjivom logičnosti i on daje državi i režimu sve, što uopće može dati njegov mozak, njegova volja, njegov život, inteligencija i energija. Medju tim ljudima nema korupcije, jer nema razloga da bude korupcije. U tom sistemu nije moguće novcem održavati ili jačati političku poziciju i nije potrebno uzimati za sebe. Šta bi još trebalo vođi ili jednom od vladara velike, prostrane Rusije? Još više moći? Zar je nemaju? Ličnog bogatstva? Ne postoji bogatstvo, koje bi moglo dati više, nego što daje moć boljševičkog suvlastodršca! Obezbeojenje za slučaj pada? Čovjek koji je u Sovjetskoj Rusiji pao sa visine ne može uživati bogatstvo. Trocki je bio posljednji od palih veličina, kome je pošlo za rukom da pobjegne u inostranstvo, jer se boljševici uče stečenim iskustvom. Ne, korupcija nije bila u pozadini pada Jenukidza.

Ali bile su druge stvari. Kad je kongres sovjeta zasjedao, održane su predkonferencije. Predkonferencije su odrvane u trima odjeljenim sekcijama: u sekciji starih boljševika, u sekciji novih boljševika, u sekciji vanpartajskih delegata kongresa. Kakva je to klica u podjeli na te sekcije? Samo slijepac ne vidi u tom klicu budućih stranaka. A Jenukidze je bio u pozadini te podjele!

Zvanje Jenukidza u posljednje vrijeme nije bilo puritanski boljševičko. Vodeća mjesta su tamo dobijali i neboljševici. Temelj, duh, vodeća ideja zvanja je bila tolerancije. Iz zvanja sekretara Sovjeta su izlazile inicijative, koje su izazivale toliko čudjenja kad su se ostvarile i toliko iznenadjenja kad su bile odbijene: opće, direktno, tajno i jednako pravo glasa, predlog za pridobijanje emigracije za saradnju, predlog da se aparat stranke postepeno zamjeni aparatom države, nazor da je obrazovani neboljševik više nego neobrazovani boljševik i obratno. Takovih stvari je bilo mnogo i u mnogima se nije ni krila demokratska baza. Istina i u generalnoj liniji postoji demokratizacija unutar stranke. Ali to još nije i dugo godina neće biti demokratizacija države. Jenukidze je medjutim postupao tako, kao da je već sutra trebala doći demokratija.

Suviše brzo je živio kao boljševik, politički je brže živio nego ostali boljševici, prestigao ih je u razvitku. Zbog toga je pao Jenukidze, da bi se ispunile riječi političke mudrosti, koja zahtjeva da sve što radimo, radimo pravovremeno. Suviše kasno to je politička greška. Suviše brzo to je politička smrt.

Vozeći svetionik

Na aerodromu Berlin—Tempelhof stoji prvi vozeći svetionik svjeta, kojemu je svrha olakšati avionima noćna manevrisanja oko dizanja i spuštanja. Ogromni reflektori rasvjetljuju u daljinu od 1000 m. i u krugu od 80 stupanja.

6 milijardi Kč odobreno na državne i samoupravne investicione radove u Čehoslov.

Prag. — Trudeći da se pomogne nezaposlenima čehoslovačka vlada je odlučila da izvrši široke investicione radove i već prošlog mjeseca je započelo ostvarivanje čitavog niza investicionih planova.

Na radove koji su već započeli i koji će za najkraće vrijeme započeti ukupno je odobreno 5.700.000 kč. Ta svota sadrži u sebi stavku od 2 milijarde kč, koje je odobrio državni budžet, dalje 1.800 miliona izvan budžeta, 900 miliona koje su odobrili zemaljske samoupravne vlasti i jedna milijarda, koju će uz državnu pomoć u investicione radove uložiti sreske i općinske samouprave.

Pored tih svota će se još 70 miliona kruna posvetiti produktivnom staranju za nezaposlene, koje vodi ministarstvo socijalne politike. U tu svrhu je već ranije odobreno 25 miliona kruna, koji se upotrebljavaju za pomaganje općinskih radova iz nužde. Iz državnog priloga se isplaćuju nadnice radnicima. Dalje je već utrošena svota od 54 miliona, kojima su dopunjena finansijska srestva općina i srezova u cilju izgradnje drumova i drugih objekata od opće koristi. Tom potporom općinama i srezovima su omogućeni početni radovi u vrijednosti od nekih 350 miliona kč.

Najvažnije inostr. radio emisije

Četvrtak:

19.30 *Varšava* pjeva J. Schmidt — 20 *Bucurešt* „Manon" opera Mosarta.

Petak:

21 *Varšava* Simfonijski koncert — 21 50 *Kopenhagen* Saksofon solo

GRADSKE VIJESTI

Radovi na uređenju grada

Radovi na uređenju Pazara dobro napreduju tako da će biti usk ro gotovi. Ulica sa proširuje, a sa obe strane imaće uređene trotoare tako da će se najzad za ovim radovima dobiti jedna uređena ulica i dobar laz u grad. Sa lijeve strane ulice biće posađena stabla, koja će dosta rasiti ulicu. Osim toga biće pazar, koji će se po dovršenju ulice tu preselitti, na svome starom lijepom položaju.

Stepenice sv. Luce takođe se ubrzano uređuju te će se tako omogućiti dobar prilaz na groblje iz grada i na dilicu sv. Ane. Povodom izgradnje ovih stepenica jedna deputacija težaka posjetila je općinu i protestirala što ove stepenice rade, jer im magarneće moći preko njih da idu!! Ista divan primjer razumjevanja svih građana za interese grada i lijepšavanje ulica što uostalom nije čudo, kada su im preči magarci go sami građani, a da i ne govorimo o strancima!

Večane zadušnice

Prigodom obljetnice smrti Hrvatskih velikana: Stjepana Radića, Pavla Radića i Dr. Djure Basariček a održaće u Šibeniku zadušnice u Stolnoj crkvi sv. Jakova dne 21 lipnja 1935 u 6 sati prije podne.

JEDAN SVEŽANJ SA ŠEST KLJUČEVA nađen je u utorak na kupalištu „Paklena". Sopstvenik neka se javi na Uredništvo.

Prijemni ispiti

Upis u I razred gimnazije održaće se 29 i 30 juna 1935 u 8 sati.

Molbe se predaju do 23 juna o. g. uključno.

Učenik koji polaže prijemni ispit po naredjenju Ministarstva prosvete da priloži ne samo svjedočanstvo IV razreda osnovne škole, nego i svaka druga školska svjedočanstva koja je poslije svršenog IV razreda imao.

Direktor, drž. realne gimnazije

MOLBE ZA PRISTUP na prijemni ispit u I. razred realne ili klasične gimnazije dobivaju se kod Tiskare E. Vidiani

Za oslobođenje općine od izdržavanja gradske policije

Gradsko poglavarstvo u Šibeniku uputilo je jednu pretstavku Ministru Unutrašnjih djela u kojoj obrazlaže potrebu oslobođenja općine od izdržavanja Pretstojništva gradske policije.

širite tribunu

Kako se pod današnjim okolnostima ne može računati sa povećanjem prihoda, to dolazi u obzir jedino smanjenje općinskih rashoda. Imajući u vidu ovo, Gradsko poglavarstvo stoji na stanovištu da bi Ministarstvo Unutrašnjih djela trebalo na sebe da preuzme materijalne i personalne izdatke Pretstojništva Gradske policije. Koliko bi se ovim olakšao budžet vidjeće se najbolje iz ovoga: dok se ukupni gradski primitci efektiraju sa jedva 4.000 000 din, dotle općinu stoje izdržavanje policije oko 500 000 godišnje.

Osim gore navedenih razloga u predstavci su navedeni i razlozi strategijsko-siguronosne naravi, koji opet mnogo govore u prilog preuzimanja policije od strane države.

Na kraju se umoljava Ministarstvo da do donošenja relativne zakonske odredbe o preuzimanju šibenske policije odobri ovoj općini pripomoć od din 500.000 za 1935 godinu.

Potreba otklonjenja jednoga ruglа

U svim primorskim gradovima, pa i u Šibeniku, život se ljeti odvija pretežno na obali. Velika većina stranaca, koji dolaze u naš grad, stiže morskim putem i tu se ponajviše zadržava. I ne samo stranci, nego i građani naročito u veče preplave obalu. Imajući ovo u vidu dužnost bi nam bila da obali, gdje se taj promet razvija, posvetimo najviše pažnje. Postavljanjem novih kandelabra neosporno je, da je naročito stari gat, gdje je uostalom i najživlje, uređen tako da ovaj prvi dojam strancima ne bude rđav, a osvjetljenjem kupole katedrale, taj dojam je još ljepši. Međutim ima jedna stvar koja mnogo kvari taj utisak, a osim toga daje povoda da se o čistoći našega grada ne misli najpovoljnije. Izvodni kanal gradske kanalizacije, koji je baš na samom uglu staroga gata t. j. na najprometnijem mjestu, u ovim toplim ljetnjim danima širi takav smrad da mnogi to mjesto daleko obilaze. Osim toga pošto je na mjestu izlaska toga kanala plićina, skuplja se tu svakojako smeće, što je jedno veliko ruglo za naš grad.

Premještenje toga kanala na drugom mjestu sigurno bi zapalo dosta novaca. Ali to još nije znači da se ovo ruglo ne može otkloniti na jedan provizoran i jeftiniji način, (na pr. stavljanjem jedne cijevi od 5—7 m. dužine u more, ba erisanjem toga mjesta it.d.). Mi kao laici u vjereni smo da bi se sa vrlo malo para ova velika nezgoda mogla otkloniti i. Znamo da je naša općina u dosta teškim finansijskim okolnostima, ali i mislimo da su osim nje druge ustanove pozvane da o našem gradu povedu malo računa i da bar za ove najpotrebnije stvari pruže pomoć koja bi u ovom slučaju bila dosta mala. Ako se već ne mogu raditi neke veće stvari, bar bi se ove male mogle urediti obzirom da je njihova uređenje vrlo potrebno a ne zahtjeva velike izdatke.

Izložba ženskih ručn na Učiteljskoj

U nedjelju 23 ov. mj i od 16 20 sati bit će ručnih radova učenica le i njoj susjedne vje da roditelji uzmogu spjeh svoje djeca. P g. ministarski izasl se izrazio o p stručne nastavnic i naglasio je nar vanja vještina u poimence sviran

KRIŽARI IZ su prošle nedj Izletnika je bi odlično. Na raški zbor. ka, a povra

G. IVAN novcima k za činovn

ih radova školi

od 9-13 sati izložba ženskih učiteljske ško- žbaonice u svrhu vidjeti rad i u- pregledu radova nik najpohvalnije stignutom uspjehu gđe Ivanke Rendić čitu važnost njego- učiteljskim školama ja i pjevanja.

ŠIBENIKA priredili lje izlet u Primošten lo dosta a raspoloženje zletu je bio je i tambu- Odlazak je bio poslije ruč- tak u 10 sati na veče.

MARIČIĆ, učitelj u Dri- od Ljubušnoga unapređen je ika 3 položajne grupe.

20 linara za 10 kilograma papira za omotovanje, dobiva se kod: Tiskare E. Vidiani i Sin — Šibenik

Od

svačega po malo

Je
štva
će
gat
m
na
li
s

ine od prošlih noći malo dru- ce u „veselom" raspoloženju idu- balom, došlo je do krajа drvenog a gdje se gradski kanal uliva u ore. Nanos smeća i blata koji se tu lazi uslijed osjeke bio je dosta ve- ki. Jedan iz društva, najveseliji, mi- leći, da je taj nanos čvrst, htio je da ostale drugove zadivi jednim skokom. Ali kako je nažalost ovo blato bilo vrlo meko ovaj junačina upao je do pasa u njega, te ga je onaj najviši iz društva jedva izvukao iz ovoga „živoga blata".

Nažalost uslijed „sitnih sati" ova atrakcija nije imala dovoljan broj posmatrača što je mislimo dosta velika šteta.

Soba za iznajmiti su dva kreveta fini namješta, sunce, pogled na more.

Novogradnja sa dva komfortna stana, u blizini nove gimnazije prodaje se radi selidbe. Cijena povoljna.

Stenograf mladi potreban je odmah. Obratiti se na uredništvo lista.

...dom dolaska Nj. Svetosti Gospodina ...ve, patrijarha srpske prav. crkve

Malo istorije o ...patrijarsima srpskim

Sava, brat tadanjeg srpskog vla- Stefana Nemanje (1168—1196), ...paralisao nastojanja Rima u ...javaju Srpske crkve papskoj vla- ...ta bi se što uspješnije borio sa ...ima neznabоštva i bogumilstva ...kom narodu, izdejstvovao je u 1219 godine kod grčkog cara i ...dskog vaseljenskog Patrijarha ...nje samostalnosti Srpskoj Pra- ...noj Crkvi, čijim prvim avtoke- ...Arhiepiskopom, po želji samog ...nskog patrijarha Manojla Saran- ...postaje monah SAVA NEMA- ...koji odmah pristupa najenergi- ...organizaciji svoje arhiepiskopije ...i nacionalnoj. Ovo proglašenje ...Pravoslavne Crkve avtokefal- ...nacionalni organizatorski pra- ...vog Srpskog Arhiepiskopa iza- ...protest i proklestvo čuvenog ...te i arhiepiskopa ohridskog ...ja Homatijana (1220). Bez ob- ...ovo Srpska je Crkva napredovala. Napredovala je i Srpska država u političkom pogledu. Pod Dušanom Silnim ona je došla do velike moći. Noseći se mišlju da sebi potčini Rumunjsko—bugarsko i Grčko carstvo, te da osnuje carstvo Srba, Bugara i Grka pod svojim žezlom, Dušan je Silni pomišljao i na to, ko će da ga pomaže i kruniše za cara, jer su careve pomazivali samo Patrijarsi. O toj misli, osvojivši znameniti Ser (1345), ključ na putu Solun—Carigrad, Dušan Silni sazove 1346 državni sabor u Skoplju, na kojemu bi Srpska Pravoslavna Crkva uzdignuta na stepen patrijaršije, a Arhiepiskop Joanikije Drugi, ranije logotet Dušanov, proglašen za Patrijarha „Srba i Grka" i kao takav intronizira[illegible] Patrijaršiju priznaše Patrijarh bugarski u Trnovu i Arhiepiskop ohridski, ali je ne priznaše Patrijarh carigradski Kalist Prvi, koji 1352 baca i anatemu na Srpskog cara Dušana i na Srpsku patrijaršiju. Srbi se malo obazirahu na ovo proklestvo carigradskog Patrijarha dok im ratna sreća ne bijaše njihovoj strani. Ali, kad im ova okrenu ledja, poduzeše sve da ona bude skinuta, što se i desilo 1375. zauzimanjem srpskog vladara Cara Lazara, srpskog patrijarha Save Četvrtog i posredovanjem svetogorskog kalugera Isajije.

Srpska pećska patrijaršija nadživjela je strašnu Kosovsku katastrofu (1389) i održala se je sve do pada Smederevа i propasti srpske despotovine (1459) kada su nastupili najcrniji dani za srpski narod i srpsku Crkvu; kada je ukinuta i sama srpska patrijaršija pećska.

Poslije uzaludnih pokušaja od strane Arhiepiskopa Joanikija (1506) i Marka (1524) da se obnovi pećska patrijaršija, uspio je u tome znameniti episkop srpski MAKARIJE, hercegovac, brat čuvenog ve likog vezira Mehmeda Sokolovića, čijim je zauzimanjem 1557 obnovljena pećska patrijaršija i za patrijarha postavljen brat njegov hilandarski iguman Makarije. Ovaj veliki srpski Patrijarh, koji je bio najozbiljnije shvatio silni značaj i najdalekosežniji domašaj svoga postavljanja za Srpskog Patrijarha, upotrebio je svoj položaj i svoj uticaj u najširim dimenzijama u korist srpskoga naroda, koji je skoro sav bio sad došao pod vlast pećske patrijaršije, koja je u svoju oblast bila dobila gotovo sve

sve niže od Skoplja carskoga. Patrijarh je Makarije znao i uspio da organizuje novoosnovanu nezavisnu Crkvu obnovljene pećske patrijaršije, koja je postala sada DRŽAVA U DRŽAVI, i imala veliku moć. On je, sa svojim [illegible]imnim pomagačima, izvršio svoj organizatorski rad tako smišljeno i tako resino, kako to nikada ni prije ni poslije njega, pa sve do ujedinjenja Srpske Pravoslavne Crkve (12 septembra 1920) i ispostavljanja stare Srpske Patrijaršije, nije postupljeno.

Vrlo povoljni kompromis za Srpsku Crkvu i srpski narod, što ga je veliki reformator i organizator Patrijarh Makarije Sokolović bio napravio sa turskom vladom, morao je da bude prekinut zbog silnih zuluma, što ih je turska vlada cinila nad svim srpskim slojevima. Ovi su zulumi porodili ideju oslobođenja ispod turskog jarma. U cvome radu na oslobođenju ista kao se je naročito pećski patrijarh Jovan (1592—1614). Njemu je Srpsko Sveštenstvo najaktivnije i oduševljeno pomagalo, što je izazvalo najkrvaviju osvetu sa strane turaka, koja je našla najdrastičnijeg izraza u spaljivanju

Otvorenje filijale šibenske zadruge drž. službenika u Benkovcu

Kako smo već javili, uslijed fuzije Zadruge državnih službenika za nabavku namirnica u Benkovcu sa Zadrugom državnih službenika za nabavku namirnica u Šibeniku, 8 jula o. g. otvara se u Benkovcu prodavaonica šibeničke zadruge, koja će biti potpuno snabdjevena svim potrebnim živežnim namirnicama uz najpovoljnije cijene.

Radi toga pozivlju se svi aktivni državni i samoupravni službenici i penzioneri Benkovca i okolice, koji do sada nijesu bili članovi prestale benkovačke zadruge, da pristupe u šibeničku zadrugu i na taj način omoguće ovoj spskrbljenje svakovrsnom dobrom i jeftinom robom.

Članovi Nabavljačke mogu postati i članovi Kreditne zadruge. Sve informacije mogu se dobiti kod povjerenika šibeničke zadruge g.g. P. Kinkela i A. Supin u Benkovcu.

Svaki pojedinac, koji još nije postao zadrugar ni u jednoj zadruzi, mora biti svjestan da time sebi i svojoj sabraći nanosi veliku štetu. Jer ne biti zadrugar, znači uzalud rasipati i inače slabu privrednu moć pojedinaca.

Svečano otvorenje strelišta u Prvić-Luci

Dana 16 VI 1935 svečano je otvoreno strelište za opštinu zlarinsku sa sjedištem u Prvić-Luci.

Još od rana jutra strelište i cijela okolina je bila vrlo lijepo iskićena sa zastavama, što je davalo vrlo svečani izgled cijeloj okolini i interes seljanima za streljanje.

Prije svečanog otvorenja pretsjednik družine g. Vuk Nikolić, art. poručnik održao je članovima i prisutnim gostima jedan kratki, ali borbeno patriotski govor u kojem je iznio cilj i zadatak streljačke družine. Pored ostaloga iznio je brojno stanje vojske susjednih država i razne njihove patrictske organizacije, koje su oni upotrebili u svrhu vojne obuke. da se tako izigraju mirovni ugovori, te poziva članove i sve ostale prisutne, da sa budnim okom čuvaju ovo naše sa mukama i potomcima krvlju stečeno plavo Jadransko more, a to će učiniti najbolje kada budu znali pucati i vješto gadjati i sa puškom ruko vati.

Poslije toga se je prešlo na gadjanje sa bojnim metcima, koje je prve opalio pretsjednik Nikolić, koji je u isto vrjeme i primjerom pokazao kako bi svi mi morali biti onako odlični strijelci kako je on.

Po završetku gadjanja po vojničkom i junačkom običaju priredjena je zakuska sa ražnja pečene jagnjetine u šumici pored samog strelišta, gdje je palo i nekoliko prigodnih zdravica i poklika Nj. Vel. Kralju Petru II., Juslaviji i t. d.

U Prvić-Luci postoji streljačka družina još od prošle godine, a sa radom se nije moglo odmah započeti, pošto strelište nije bilo uredjeno, a i ostale zakonske formalnosti nisu bile izvršene. — Družina sada ima preko 35 redovnih članova, a nadamo se u najskorijem vremenu povećati broj na zavidnu visinu.

— K. —

Zamoljeni smo da donesemo slijedeću izjavu:

Sasuao sam od vjerodostojne osobe koja mi je u prisustvu svjedoka rekla kao da bih na dan 17 ovog mjeseca napao sa nepristojnim riječima ovdašnjeg Predsjednika opštine Gospodina Marka Bačinića.

Izjavljujem na časnu riječ, da nikada i nigdje, a naročito navedenog dana, nisam ni bio u dotičnoj trafici, a još manje vrijedao eventualno išta govorio protiv napred navedenom gospodinu, kojeg sam uvjek i kojeg ću također uvjek cjeniti.

Došaptači imaće prilike pred sudom da dokažu istinitost svoje tvrdnje.

NIKOLA S. KARAN, v.r.

Traži se kuharica za restauraciju na na kupalištu „Jadrija“. Potrebno je zdravstveno uvjerenje.

Prodaje se kabina na kupalištu „Jadrija“ uz povoljne uslove.

Gajenje buhača u Dalmaciji pokazuje odlične rezultate

Tokom prošle godine proizvedeno je na teritoriju Primorske banovine oko 520.000 kg. buhačeva cvijeta. Od te količine otpada na samo srednjo dalmatinsko primorje oko polovice, te jest 320.000 kg. u vrijednosti cca 3 3 milijuna dinara. Prodan je sav rod i to u glavnom u Ameriku i Italiju, a manje u Francusku i Niemačku. Dovoljno je buhača prodano i u zemlji i to uz cijenu od 14-17 dinara po kg. Buhač je po kvaliteti odličan jer sadrži veliki postotak piretrina. Koncem prošle i početkom ove godine proizvodnjom su se buhača počeli baviti u velike i seljaci u sjeve nim krajevima Dalmacije i to pod Velebitom, u okolici Šibenika i na otocima. Taj buhač je prema mišljenju struč njaka bolji od onoga u srednjoj Dalmaciji. Na državnim dobrima Alek sandrovu, kod Biograda n.m i Z muniku posadit će se veliki kompleksi zemlje buhačem za rasad. Taj će se buhač prodavati uz minimalne cijene okolnim seljacima iz sjeverne Dalmacije u svrhu rasada.

Sport

Vihor (Mandalina) Gravljan (Tijesno) 5:0

U nedjelju 16 IV odigrana je u Tijesnome prijateljska utakmica između domaćeg „Gravljana“ (Tijesno) i „Vihora“ (Mandalina) Za utakmicu je vladao priličan interes.

Prvo su nastupili gosti bijelo-crveni a domaći u plavim dresovima.

Igra je potekla fair bez ikakvih incidenata i svršila rezultatom 5:0 u korist „Vihora“.

Vihor je pokazao nekoliko tehničkih finesa a briljirao je u navali rutinirani Vlahović i Brale.

Gostima je uspjelo uprkos nadmoćnosti u prvom poluvremenu tek u drugom poluvremenu savladati protivnika.

Od „Gravljana“ se istakao centerfor i lijevi bek.

Golove su dali: Vlahović 2, Brane 1, Pekota 1 i Mrša 1.

Gosti su ostavili dobar utisak.

Sudac objektivan.

II SAMO KRATKO VREME

Diplomirana kozmetičarka M. PAP

vrši pregled lica i daje besplatne savjete kod **Drogerije Mr. Ph. A. VITALE** Šibenik, od 8—11 i od 6—8

Sve nepravilnosti lica kao: bradavice, nepoćudne dlačice, pjege, mitesere, otstranjuje sigurno i brzo upotrebom **„POMPADUR“ preparata**

Povećanje trepavica

Harbinska izložba: Izumirajući Hunguzi

Život misticizma, naivnosti i šumske slobode — Oružje Hunguza, njihov primitivizam i okrutnost

U Harbinu je otvorena interesantna izložba, koja pruža izrazitu sliku o životu razbojnika, koji u Mandžuriji polako izumiru, razbojnika, koji su vjekovima bili strah i trepet miroljubivog stanovništva. Trupe Hunguza su vjekovima bili pravi gospodari većine krajeva. I u neposrednoj blizini gradova su pljačkali skoro nekažnjeno i vodili odlučnu borbu s vlastima.

Izložba vodi posjetioca u srednjovjekovni svjet, pun misticizma i naivnosti, u svjet divlje slobode.

U prvim ormanima su izložena oružja, specijalno t. zv. „crvena koplja“. Razbojnici, koji su bili naoružani drvenim kopljima, misli li su da ih niko ne može svladati. U drugim ormanima su smješt ni crveni papirići, prosićeni srestvima za draženje. Banditi su gutali te papire i bili su uvjereni, da ih neprijateljsko tane ne može raniti. Na izložbi će posjetilac naći i „velike mačeve“, koji su neobično teški, temeljno okovani i bez sumnje su u prošlosti ulivali grozu. Danas su dakako smješna igračka. Koplja i mačevi su bili strašno oružje za mirno stanovništvo i vjerovatno su posjekli veliki broj glava, dok su mnoge ljudske glave nasadjene na kopljima. Skoro na svakom oružju su tragovi sasušene ljudske krvi.

Ali na izložbi su i modernija oružja, na primjer puške i repetirke, kojima je bila naoružana stara kineska armada u sjeveroistočnim provincijama. Izložene su dalje primitivne puške domaće produkcije, koje su se nabijale odnaprijed. Isto tako je šarena zbirka revolvera. Na izložbi je i primitivni bacač bombi, koji se isto nabijao odnaprijed. Interesantna je i puška—top, koju su Hunguzi upotrebljavali. Cijev i kundak su bili dugi preko metar i po, nabijala se kao krtać i zamjenjivala je dakle top. Prilikom pucanja se puška—top morala poduprti Na izložbi vidite municiju i alate za prenašanje puške—topa.

Pored toga posjetilac vidi i eksponate uniformi. Epolete generalskih i oficirskih uniformi u tom kraju i čitave vojničke uniforme se smjenjuju s obojenim vrpcama, koje su Hunguzi nosili na rukavu. Osim toga su u drugim ormanima potpuno sačuvana čitava odjela Hunguza i ustaša. Izložena je i korespondencija i legitimacije hunguskih vođa. Među eksponatima su i pisma, koja su zarobljeni Hunguzi pisali svojim rođacima.

Tužno odjeljenje izložbe je bogata zbirka fotografija, koje nam omogućuju da pretstavimo sebe, haranje i pljačkanje razbojnika u krajevima dalekog Istoka. Saimci ujedno pružaju dobru sliku o okrutnosti i suj verju Hunguza. Medju ostalima je na izlobi fotograf ja strašno unakaženog lješa ruskog lovca. Iz trupa su izrezana jetra i srce. Hunguzi su vjerovatno ruskog lovca smatrali za hrabrog čovjeka i zbog toga su mu pojeli srce i jetre, da hrabrost ubijenog pređe na njih.

Pažljivom posmatraču izložba čitave legende priča o ustaničkom pokretu na Dalekom Istoku. i pruža mu interesantnu sliku hunguskog plemena, koje danas polako izumire.

Molitva za kišu

Suhost je zagrlila zemlju
Nadaždije, Bože!
Žedna je uz kravicu Jelka
I njezin snubioc Bože.
Svisnuše trsovi, šuste
Ko da su drveni,
Usjevi tugom šume,
Svenu na livadi mak crveni.
Seljak se kao galijot znoji,
Radniku lice preplanu i ruka,
Ljuti su zmajevi gorski
Davo se raduje muci tvojega puka.
Ti vedriš i oblačiš:
Ded nebo naoblači, Bože!
Žedna je uz kravicu Jelka
I njezin snubioc Bože.

Mandalina 14 VI. Dr J. Mijat

Štampa i vlasništvo: Odilk. Oral, Zavod Tisz. E. VITALIANI I SIN — Šibenik. Odgov. urednik. Hamilkar Vitaliani